

A SZENT KORONA ÉS A HÁROM GRÁCIA

részlet *A fogak története* című készülő kisregényből

Ilia Mihálynak, a szűkös szájak legjobb tágitómesterének

A szájban a nyelven kívül senki nem tudta, pontosan mikor és honnan jött a három grácia. Róluk nem szóltak igaz történetek, eredetükkel nyilvánosan senki nem foglalkozott, a butikirodalomról pedig már mindenki régen megfeledkezett. De hogyan is foglalkozhattak és emlékezhetek volna, hiszen a nyelv mindezen tevékenységeket 2010-ben betiltotta! Egy ideje már butikba se járt senki, nem volt honnan és mibe öltözködni, a nyelv azt mondta, *most a nudi a módi*.

Mindössze az egykor jugoszláv farmernadrágokkal seftőlő, később Szerbiából betelepült migráns vrácsasszony ismerte a Kárpátia Selyemszövőgyárból Vörös Október Férfiruhagyárrá alakult üzem történetét. Az előre nem látható időpontokban érkező, perverz postás Treszka néni a Téli kikötőben, a határsávhoz közel épült kis házának postaládájába a reklámanyagok, az ingyenes szájműsorokat és fizetős szépészeti beavatkozásokat, szájkorrekciós műtéteket promotáló szórólapok mellett a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület által 1948 óta kiadott Magyar Textiltechnika folyóiratát is bedobta. Miközben a nyelv utasításait végrehajtó, agyonterrorizált postás esténként a nő formás testéről álmodozott, a vrácsasszony a magyar textiltörténetet tanulmányozta. A gráciák eredetkutatásától eltiltott, botanikus metszőfogtársaitól jóval gyanúsabbnak gondolt tudós asszonyt ezen folyóirattal próbálta meg egy életre kárpótolni a nyelv, mely immár a Nudi Fashion környe-

zettudatos világában tudományos és műszaki segédeszközt kívánt nyújtani egy letűnt iparághoz. A nyelv egyedül ennek a migránsfognak engedélyezte, hogy némileg emlékezzen. A vrácsasszony pedig kizárólag a magyar textilgazdaság férfiöltönyeire, nadrágjaira és ingeire emlékezhett, sőt nagyon is tisztában kellett lennie azzal, hogy mitől is szabadította fel őt, a betolakodót az új divathullám. Hogy örüljön Treszka néni, mert ebben a szájban a nyelv a természetesség híve, és dicséri, sőt jutalmazza a test póré bájainak a megmutatását! A kissé már koros, kíváncsi botanikus metszőfog a Magyar Textiltechnika nyolcvanhetedik évfolyamában olvashatta Lázár Károly kötő- és konfekcióipari szakmérnök cikkét, aki azonban titokban textilköltészeti kutatásokat is végzett. Lázár tanulmányából tudhatta meg a száj eme más kultúrából jött, érdeklődő foga, hogy a selyemgyár húsz százalékban sárga színű selyemfonálból készített szöveteivel az 1930-ban rendezett Budapesti Nemzetközi Vásáron hatalmas sikert aratott, így termékei külföldi piacokra is eljutottak. Ha T. Orbán Olivér kisinasa ezt tudta volna, arra gondolt volna, milyen szép is lenne, ha logisztikai munkát végző Komoly Párkapcsolata (férje) irányíthatná azokat a teherautókat, nyerges ponyvás szerelvényeket, melyek sárgás színű, magyar selyembe öltöztetnék a világ összes létező vagy imaginárius szájának lakosságát! A textilgyár egyébként túlélte a második világháborút, akárcsak az időszak összes válságát. Túlélte, hogy néhány évre a zsidótörvények miatt a gyár vezérigazgatójának le kellett mondania. Vörös Októberként a silány minőségű lóden-, ballon-, viharkabát- és típusöltönygyártást is túlélte. Ám miután a nyolcvanas években sikeresen megoldotta munkaerőgondjait, a Covid-19-járványnak köszönhetően kénytelen volt – immár Elit Ruhagyár Rt. néven – véglegesen bezárni kihelyezett varrodáinak kapuit. Így aztán a koronára lehetett fogni egy más típusú gondolkodás, a nudimódi elindulását.

A nyelv tiltásai, a geneziskutatásokkal kapcsolatos lehetőségek befagyasztása és az eredetkutatással kapcsolatos retorziók belengetése ellenére a fogak harminckét főt számláló népessége közül a botanikus metszők

persze sejtették, hogy a pucér valagukat mindössze egy áttetsző, lenge kendőcskével fedő nőalakok valójában mindig is jelen voltak. A nyelv alatt húzták meg magukat. Ott, az ablaktalan mélyben, nyakig vízben ülve sóvárogtak. Csillapíthatatlan kínok között vártak. Mikor gyötrő szomjukat akarták oltani, a testüket ellepő víz visszahúzódott. Mikor éhségüket akarták csillapítani, a fejük fölött csüngő, gyümölcsöktől roskadozó ágakat a szél elfújta. Anyátlan, apátlan árvák lehettek, a teremtés legnyomorultabbjaiként tengethették kezdetben az életüket, merengett rajtuk egyidőben Kossuth, az együttérző. Csakis bűnben születhettek, és születésük hajnalán már bűnhődéssel sújthatta szegényeket a Száj Valamelyik Bosszúálló Istene, magyarázta társainak viselkedésükben motivációt keresve a magyar történelem egyik kimagasló alakja, aki törökországi emigrációjának megkezdése előtt a Duna partján fekvő Orsovánál a földbe ásta a Szent Koronát. Legalábbis ő ezt mondta. T. Orbán Olivér kisinasa szerint Kossuth lódított, hiszen ez a fog olvasta Ipolyi Arnold (született Stummer Arnold) nagyváradi püspök, egri kanonok, történész *A Magyar Szent Korona és koronázási jelvények története és műleírása* című könyvét. Ebben az 1886-os tudományos munkában Ipolyi – akit Benczúr Gyula is megfestett, és aki amellet, hogy a magyar művészettörténet úttörője volt, 1878 és 1886 között a Magyar Történelmi Társulat elnöki posztját is betöltötte – azt állítja, hogy Szemere Bertalan és társai voltak azok, akik 1849. augusztus 23-án a többi jelvénnel egyetemben elásták a koronát. Sőt, titkos rovásokkal meg is jelölték a helyet, és nem tisztázott, hogy Kossuth egyáltalán hozzájárult-e ehhez az akcióhoz. Igaz – vélte a történész és rajta keresztül T. Orbán Olivér kisinasa is –, Kossuth amerikai emigrációjában már tudhatott erről, és ügynököket is küldhetett haza Magyarországra, hogy kimenekítsék a magyar koronát. Mindebből azonban az következik, hogy Kossuth – miközben jellemére meghatározó volt az együttérzés – időnként szeretett az igazságtól eltérő dolgokat is állítani, így a három grácia motivációjával, hatalmi invencióival kapcsolatban

eme Nagy Magyar Fog (a magyarság reménye!) magyarázata nem biztos, hogy irányadónak tekinthető. A zugevő, szalonnakedvelő Goethe szerint a gráciák születésük óta várták a megfelelő pillanatot, hogy előbújhassanak, és beteljesítsék az Új Korszak ígétét. Az Új Korszak pedig megérkezett, és a nyelven keresztül arról prédikált, hogy szemben a korábbi fajidegen, családellenes rezsimekkel ő most a rokonokra (a béklyókra, a kötelékekre, a gyökerekre) helyezi a hangsúlyt. Végre az azonos és a hasonló fog győzedelmeskedni! harsogta. Végre mi jutalmazunk, és a mi kutyánk kölykét jutalmazzuk! fröcsögte. Az kap, aki velünk egyezőt gondol, a többit pedig majd elpusztítja a maró és fullasztó nyálözön!

A fogak közül a legbiztosabban T. Orbán Olivér kis tanítványa sejtette az Új Korszak igaz napszámosságának genezisé, hiszen először vele kekeckedett, őt akarta megsemmisíteni a három terebélyes segg. Egész álló nap csak nőttek, növegettek, a nyelv rejtekéből vagy poklából (a gyötrő szomszágából és éhségből) kiszabadulva busás jutalmak (apró-cseprő bónuszocskák, nyúl-farknyi munkahelymegtartó, motiváló pénzösszegek vagy fizetéskiegészítések) mellett szorongásmentesen tengették az életüket. Piros-fehér-zöld csíkos kempingszékeken ücsörögtek a bal felső fog háza tövében, kertjében, pöcögödrével szemben. Időnként összeölelkeztek. Egymásra mosolyogtak. És – ahogy a kisinas-fog megboldogult nagyanyja, az egykori INOMAG-nak, Jugoszlávia legnagyobb bútorgyárának migrénnel küszködő titkárnője fogalmazott – meresztgették a picájukat. A mama persze anno nem a három grácia, hanem a szerb, magyar, horvát, crnogorac vagy ruszin kolléganői tevékenységét méltatta így, és jóllehet a fog anyja nem igazán szerette a mamát a prasnya szája miatt, T. Orbán Olivér epigonját ez a prasnyaság soha nem zavarta, sőt időnként maga is hangosan elismételte ezeket az anyja szerint illetlen kijelentéseket.

A három grácia terebélyessége ellenére azonban mégsem volt képes sokasodni (szülni, kölykezni, nemcsak a medencében, hanem a száj egyszájában

milliószám reprodukálni a baktériumokat), mert hiba csúszott a Teremtésbe. Senkinek nem kellettek a vénkisasszonyok. Nevükkel ellentétben – és Rubens portréfestői nagyvonalúsága ellenére, mely persze összefüggésben állhatott a kahrizsok ábrázolásának meghatározó ikonográfiai típusának követésével – valójában semmi szépség, báj, kellem, sőt fiatalság nem volt bennük. Még seljačka lepoticáknak se mondhatta őket Olivér kisinasa, aki mind az általános iskolában, mind a gimnáziumban rettegve ült a szerbórákon, jóllehet a rózsaszín vagy fehér hulahoppokban és pasztellszínű kiskosztümökben járó gimnáziumi szerbtanárnője (lévén a fog anyjának kolléganője) egészen elnéző volt Olivér tanítványának botrányos szerbtudásával szemben.

Kossuth mesélte, hogy a Szent Korona földbe ásása után négy évvel egy utász találta meg azt a faládikát, amiben anno elrejtette a koronázási ékszereket. Sajnos a menekülés, a helyzet súlyossága és Kossuth kincssásói felkészületlensége miatt esett a választás a fából készült ládára, így a föld alatt, mivel a láda beázott, károsodás érte a koronát, a koronázási kard megrozsdásodott, de Szent István eredeti palástja is megfakult. A három grácia által fenyegetett fog a botanikus metszőfogak közül egyedülként kifejezetten hasonlított a Habsburg uralkodók megrendeléseit is teljesítő, a rengeteg munka miatt fiatal németalföldi festőket foglalkoztató Rubens buja nőalakjaira. Bár azt hozzá kell tennünk, hogy az Isabella Brantról, majd Heléne Fourment-ről mintázott nőalakokhoz képest kevésbé volt telt idomú, hiszen naponta aerobikozott, harminc percet lépcsőgépezett, és odafigyelt táplálkozására is. A helyes táplálkozás kialakításában pedig a különböző internetes fórumokon olvasott, egészségtudatos és kalóriaszegény étkezés-sel kapcsolatos tapasztalatokat vette figyelembe. Bordó bársonnyal bevont ékszeres dobozában őrizte a mama (az egykori INOMAG prasnyaszájú titkárnőjének) koronáját. Nyugdíjaztatása után csináltatta a mama a Nebojša fogorvossal, aki azokban az időkben (a nyolcvanas évek végén) a száj vi-

lágának egyedüli, egyben a legjobb magánfogorvosa volt. T. Orbán Olivér kisinasa azt nem tudta – és erről családi legendák sem születtek –, hogy nagyanyja miért csináltatta koronáját speciális, 22 karátos aranyötvözetből. A fogászati kézikönyveket lapozva a fog arra a magyarázatra jutott, hogy a nemesfém hosszú élettartama és természetes bakteriosztatikus tulajdonsága miatt eshetett rá a választása. Esetleg amiatt – jelezte egyik beszélgetésük során a nudimódi gondolkodásban és divathullámban egyre jobban elmélyülő vrácsasszony –, mert már az Új Idők érkezése előtt megsejtette, önmagában egy mosoly már öltöztet, és képes jelezni tulajdonosának értékeit, társadalmi rangját.

Amikor a kilencvenes években kitört a háború, a mama a koronát Nebojšával levette. Odaadta a fiának, hogy tegye az ékszeres dobozba a családi ékszerek mellé: a Szűz Mária-medál, az elsőáldozásra kapott két pár fülbevaló, az eljegyzési gyűrű, a dédmama rózsafüzére és az Olivér kisinasa által nem ismert, de egykor létező széptata nikkelt tartalmazó, krómötvözetű teljes borítókoronája mellé. Úgy látszik, vélte a kisinasa-fog, a rokonság mindig is fontosnak tartotta továbbadományozni és megőrizni a koronát. A koronákat, amiket ha a fény felé tartottak, felületükön semmilyen változást nem lehetett felfedezni.